Ч. 59. Львôвъ, Субота 28 мая (9 червня) 1883. Рочникъ IV.

Выходитъ во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы крôмъ рускихъ святъ) о 4-ôй год. попол. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстей“ выходитъ по 2 печат. арк. кушѣ кождого 15-го и послѣдного дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 44 улиця Галицка.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакція и администрація „Дѣла“ Ч. 44 ул. Галицка.

Рукописи не звертаются тôлько на попередне застереженье.

Поодиноке число стоитъ 12 кр. а. в.

Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. ôтъ одной строчки печатной.

Рекламаціи неопечатанй вôльнй ôтъ порта.

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи часописи „Дѣло“ ул. Галицка, Ч. 44.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло“ для Австріи:
на цѣлый рôкъ . . 12 зр.
на пôвъ року . . 6 зр.
на чверть року . . 3 зр.
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . . 16 зр.
на пôвъ року . . 8 зр.
на чверть року . . 4 зр.
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . зр. 5·—
на пôвъ року . зр. 2·50
на чверть року . зр. 1·25

Для Россіи:
на цѣлый рôкъ . . 12 рубл
на пôвъ року . 6 рубл
на чверть року . . 3 рубл
съ дод. „Библіотеки“:
на цѣлый рôкъ . 16 рубл.
на пôвъ року . . 8 рубл.
на четверть року . 4 рубл
на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 5 рубл.
на пôвъ року . 2 р. 50к.

Для Заграницы, окрôмъ Россіи:
на цѣлый рôкъ . . . . 15 зр.
на пôвъ року . . . . 7·50 зр.
на чверть року . . . . 3·75 зр.
съ дод. „Библіотеки“: на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ . 19зр. на цѣлый рôкъ . 6 зр.

VII. Читателѣвъ въ Россіи просимо мати на увазѣ, що въ вымовѣ *ѣ*=**ji**, *ô*, *û*=**i**, *и* (въ серединѣ и на кôнци слôвъ)=**ы**, *и* (на початку слôвъ и по самогласныхъ) = **i**, *ô* (на початку слôвъ) = **ві**.

Просимо ПТ. предплатникôвъ, котрй залягаютъ съ предплатою, о вырôвнанье рестанцій.

По выборахъ.

IV.

Двѣ були причины нашого упадку при послѣдныхъ выборахъ до сойму: въ гдеякихъ округахъ „байдужнôсть“, а часто-густо и „здрада“ нашихъ „интелигентныхъ“ одиниць, а въ многихъ округахъ знову яскравй нелегальности, рôвнй хиба нелегальностямъ, якй свого часу дѣялись при выборѣ до рады державнои кн. Пузины въ Товмачи.

До сего часу звѣстнй намъ *въ повнôй основѣ* нелегальности при выборахъ въ Пôдгайцахъ, въ Станиславовѣ и въ Рогатынѣ, а загально лишь звѣстнй намъ нелегальности въ Долинѣ и въ Турцѣ. Понизше подаемъ внесенй протесты рускихъ выборцѣвъ зъ двохъ першихъ округôвъ выборчихъ. Зъ нихъ читателѣ довѣдаются, якими то способами и средствами выйшли побѣдоносно(!) кандидаты центрального комитету польского: въ Пôдгайцяхъ намѣстникъ гр. Альфредъ Потоцкій супротивъ проф. Анат. Вахнянина, а въ Станиславовѣ ц. к. староста Едвардъ Горецкій супротивъ дра Ивана Добряньского. Внесенй протесты домагаются уневажненя довершеныхъ выборôвъ, а розписаня новыхъ.

Зъ самыхъ вже наведеныхъ именъ округôвъ, въ котрыхъ выборы ôтбулись нелегально и зъ котрыхъ Русины внесли протестъ, — бачимъ, що се суть именно такй округи, въ котрыхъ рускій духъ народный бôльше розбудженый и въ котрыхъ выбôръ симпатичного руского кандидата можна було уважати певнымъ. Въ тыхъ округахъ треба було польскому центр. комитетови ставити кандидатôвъ могучихъ своимъ урядовымъ становищемъ и розвинути цѣлу форсу всякихъ нелегальныхъ средствъ и способôвъ, якъ при правыборахъ, такъ и при самыхъ выборахъ.

Не диво, що именно въ однôмъ зъ такихъ округôвъ поставивъ польскій центр. комитетъ кандидатуру намѣстника гр. Альфреда Потоцкого и перефорсувавъ его выбôръ способами и средствами, наведеными въ протестѣ. Дуже нерыцарску и немилу прислугу учинивъ польскій центр. комитетъ и екзекуторы его наказу — гр. Альфредови Потоцкому. Мы пересвѣдченй, що гр. Потоцкій певно не бажавъ такого выбору себе на посла! Занадто добре звѣстный намъ характеръ нашого намѣстника, щобы мы могли приписувати ему вѣдомôсть того, що дѣялось передъ его выборомъ и при выборѣ. Мы сожалѣемъ лишь надъ польскимъ центр. комитетомъ, котрый навѣть не уважавъ потрѣбнымъ пошанувати особу найвысшого достойника въ краю и при его выборѣ не уживати такихъ мѣръ, якъ при выборѣ першого-лучшого старосты або редактора „Gazety-Lwowsk-ои“.

Зъ такого, а не зъ иншого становища треба судити протестъ пôдгаецкій, внесеный и на руки намѣстника гр. Потоцкого противъ выбору его на посла,—и длятого мы уважаемъ тенденційно-ложнымъ толкованье въ краковскôй „Reform-ѣ“, будьтобы протестъ пôдгаецкій мавъ значити — невдячнôсть Русинôвъ для намѣстника гр. Потоцкого. Мы пересвѣдченй, що самъ гр. Потоцкій, перечитавши протестъ, зовсѣмъ инакше зрозумѣвъ его значенье, якъ тая польска газета, котра попирала жидôвско-шляхетскій комитетъ, а тымъ самымъ и взяла на себе часть вины за причиненье непріятности нашому достойному намѣстникови. Конець-кôнцемъ, Русины поступили собѣ супротивъ намѣстника, яко такого, и супротивъ его особы зовсѣмъ лояльно, — и ôнъ може бути имъ лишь вдячный. На стôлько мы можемо мати довѣрія до гр. Альфреда Потоцкого...

Дуже характеристичнй нелегальности дѣялись при выборѣ посла въ Рогатынѣ. Якъ „гонорово“ тамъ побѣдивъ (!) польскій центр. комитетъ и его кандидатъ дѣдичь зъ Жовчева, Онишкевичь (95 гол.) руского кандидата дра Ал. Огоновского (93 гол.), — нехай свѣдчатъ факты, котрй чей вже кождого, навѣть найзавзятѣйшого ворога „wrogiego państwu i kościołowi elementu“ потрафлятъ переконати, що таки „sprawa polsko-ruska“ въ Галичинѣ рѣшается западто вже безцеремоннымъ „argumentum ad hominem“. Слухайте народы!

1. Дмитро Яцкôвъ зъ Жовчева, повѣсився 4 жовтня 1881 а при выборѣ 29 л. мая 1883 давъ свôй голосъ на п. Онишкевича.

2. Никола Петришинъ зъ Жовчева померъ 25 цвѣтня 1877 р. — а давъ свôй голосъ на п. Онишкевича.

3. Семко Падучакъ зъ Жовчева бувъ 29 мая с. р. ôтъ рана до ночи въ Сернкахъ на весѣлю, а давъ голосъ на п. Онишкевича.

4. Василь Падучакъ зъ Жовчева бувъ въ Бурштынѣ на ярмарку и продавъ тамъ волы, а давъ голосъ на п. Онишкевича.

5. Иванъ Бурка, ткачь зъ Жовчева зôзнавъ передъ 4 свѣдками, що цѣлый день сидѣвъ за варстатомъ, а давъ голосъ на п. Онишкевича.

6. Луць Магдѣй зъ Сернокъ долѣшныхъ не бувъ навѣть въ Рогатынѣ, а за него давъ голосъ вôйтъ Михайло Солодкій на п. Онишкевича, — и т. д.

Покривдженй выборцѣ выбрали депутацію зъ 3 членôвъ (сов. конс. и высл. дек. о. Ант. Медвецкого, дек. о. Іос. Макогоньского и сов. конс. о. Володим. Чировского) до намѣстника гр. Потоцкого. Депутація предложила Є. Ексц. намѣстникови на письмѣ всѣ нелегальности и просила, щобы цертификатъ на посла до сойму бувъ выданый не п. Онишкевичеви, але дру Ал. Огоновскому, получившому легальныхъ 93 голосôвъ. (Подôбный случай стався бувъ разъ за намѣстника гр. Голуховского, котрый выдавъ цертификатъ посольскій не выбраному нелегально Лукашевичеви, але крыл. Павликову.) Его Ексц. намѣстникъ принявъ депутацію дуже привѣтно, здивувався немало оповѣдаными и списаными фактами и приобѣцявъ рѣшити тую справу въ границяхъ закона.

Съ великою нетерпеливостею выжидае цѣлый рускій народъ рѣшеня всѣхъ нашихъ протестôвъ. Яка нѣ буде доля тыхъ протестôвъ, фактъ все остане фактомъ, що правда по нашôй сторонѣ и що одною зъ рѣшаючихъ причинъ нашого упадку були — вопіючй нелегальности и надъужитя зъ стороны нашихъ противникôвъ. „Правда въ свѣтѣ нѣвечится — а все таки вызначится.“ Нѣвечутъ нашй противники правду на всѣ боки, толкуючи, що „chłopek z ufnością szukał swego reprezentanta w dworze i c. k. starostwie“ — а правда все таки вызначуесь и вызначуесь...

Банкъ краевый.

Исторія нашихъ рôльничихъ банкôвъ — се дѣйстна мартирологія нашого селяньства. Коли спогадаемъ, съ якою то рекламою кождый такій банкъ закладався, коли спогадаемъ, якъ то облестно выглядали и выглядаютъ на першій позôръ условія всякихъ такихъ банкôвъ, коли спогадаемъ, якими то средствами стараются агенты всякихъ банкôвъ спонукати легковѣрныхъ селянъ до затяганя пожичокъ, коли спогадаемъ, якъ представляеся сей голосный „таный кредитъ“ въ дѣйстности, — то ажь надто добре зрозумѣемъ, чому то — где якъ где — але въ рубрицѣ едиктôвъ урядовои газеты нѣколи не буде за много вôльного мѣсця.

Що зле есть, се всѣ знаютъ, — на се всѣ годятся. Якй причины зла, се — кто лише схоче, певно добачитъ. А мимо того, всѣ сй „добромыслячй“ людо-любцѣ немовьбы заплющивши очи и затуливши уха, игнорують немовь нарочно властивй причины лиха. А предсѣ и не-лѣкарь знае, що поки причины болѣзни не тôлько що существуютъ, але еще глубше вкореняются и ширше розростаются, поти о успѣшнôмъ, тревалôмъ усуненю хоробы нѣякъ мовы бути не може. Та людо-любцѣвъ и голова о тое не заболитъ! — лѣкарство у нихъ готове, а що найцѣкавѣйше, лѣкарство се — на всякй навѣть болѣзни — все однаке... Упадае бôльше рôльництво, — лѣкъ: таный кредитъ; упадае дрôбне рôльництво, — лѣкъ: таный кредитъ; упадаютъ ремесла, промыслъ, — лѣкъ: таный кредитъ. Нема зовсѣмъ еще розвиненя якоись галузи промыслу, — и на се есть лѣкъ: таный кредитъ. Чи условія розвою такй чи такй, чи потребы потребуючихъ такй чи иншй, — заступники „краю“ маютъ въ кишени готову рецепту: клинъ клиномъ выбивати, на заплаченье старыхъ довгôвъ — давати новй пожички; „до чого стрыкъ навыкъ“, сказалибъ мы варіюючи звѣстну приповѣдку, грошевитй бачатъ все — лише въ грошехъ.

А якъ деликатно обминаются властивй причины... Розумѣесь, що передовсѣмъ належитъ впоювати въ масы народу, що теперѣшный станъ рѣчей (котрый, такъ якъ кождочасный иншій станъ, есть лишь историчною провизоріею) — то щось, щó бути муситъ, щó мае вѣчно и ненарушимо тревати; „Macierz“ предсѣ специяльно розписувала конкурсъ „na odpowiednie książeczki dla ludu“. А выходячи разъ зъ сего едино-правного ладу суспôльности, голосятся потôмъ pro foro externo фразы о всякихъ основно-передуманыхъ „зарадахъ“; о тôмъ, що треба конче ратувати загрожене руиною дрôбне рôльництво, — очевидно, о скôлько се не стоитъ въ суперечности съ интересами „краю“, съ интересами иншихъ верствъ; впрочѣмъ о тôмъ, що — якъ сказавъ недавно п. Гольдманъ — ekonomicznie umarłych ратувати годѣ, — що улекшити належитъ кредитъ тôлько тымъ, котрй bądź mieniem bądź pracą na to zasługują, бо по-за сею границею, otwiera się pole darów i jałmużny, — и „домôвъ убогихъ“ додалибъ мы. — Не знаемъ, що сказалибы на се гдеякй людо-любцѣ, еслибъ такъ кто радивъ ратувати потопаючого — закинувши на шию петлю; можебъ его — еслибъ мотузъ не урвався — и вытягнули, але бувбы се цѣкавый и дуже рѣдкій выпадокъ, еслибъ такъ енергично ратованый не удушився. Ось такъ то ратуеся задовженыхъ довгами...

Що грозитъ нашому дрôбному рôльництву, симъ покладинамъ нашои краевои суспôльности, безъ рôжницѣ народности, о тôмъ вже неразъ говорилося; мы вказуемъ тôлько на вельми поучаючій примѣръ Ирляндіи. Причины лиха всѣмъ звѣстнй; найлучше мабуть самымъ мужикамъ-хлѣборобамъ. Въ нашôй статіи „Гадки о нашôй политичнôй програмѣ“ указали мы рôжницѣ межи бôльшимъ а дрôбнымъ рôльництвомъ нашого краю, указали мы великй завады, котрй спиняютъ подвигненье дрôбного рôльництва. Щобы розповѣсти цѣлу сумну исторію долѣ нашихъ мужикôвъ-хлѣборобôвъ — требабы зачати ôтъ знесеня панщины та ôтъ початку славно-звѣстнои регуляціи т. зв. сервитутôвъ. Безъ лѣса, безъ пасовиска, безъ сѣножатей, розôрване на дрôбнй, розкиненй парцелѣ, обложене нерозмѣрнымъ, непрогресивнымъ, тяжко гнетучимъ грунтовымъ податкомъ, пôдтяте въ самôмъ корени, — мусѣло и муситъ рôльництво нидѣти и пропадати; камѣнчикъ за камѣнчикомъ, поволи але постôйно лупится, крышится, ôтпадае, розсыпуесь... А тымчасомъ гайнуесь часъ на крикливыхъ выборахъ, поборюваню „антинародовыхъ кандидатôвъ“ (за кожду цѣну, якимъ бы то не було кандидатомъ), на штудерныхъ банкахъ, грôмкихъ та гарно- и ласкаво-звучачихъ фразахъ, на „основныхъ“ доктринахъ. Wozu denn in der Ferne schweifen, панове, wenn das Gute liegt so nah?!...

Не хочемо мы ту нѣкому закидати анѣ неправды, анѣ недобросовѣстности; мы вѣримъ, що иниціяторы „банку краевого“ радй-бы дѣйстно свѣтъ весь, не лишь отъ нашъ край — спасти. Щожь, коли помимо того, при найлѣпшôй воли, не змогли мы пересвѣдчитись о тôмъ, щобы сей банкъ краевый мôгъ успѣшно и тревало спинити руину дрôбного рôльництва. Дарма, поки существуютъ причины, поти о радикальнôмъ вылѣченю годѣ думати. Мы припускаемъ навѣть, що ся нова институція финансова буде хорошо розвиватись, процвитати, — що валеры еи будутъ добре платитись и пр., — але на чіюжь то користь будутъ ити зыски сего банку? — Краю?!.. А ктожь се той „край“?... Тяжкій нашъ досвѣдъ доволѣ поучивъ насъ, що се таке и найлѣпшй банки, — кто се такій пôдшиваесь всегда — краемъ.

Мы навѣть жичливй новому банкови. Розглянувшись въ его статутахъ, въ програмѣ его дѣяльности, бачимо, що банкъ сей пôдъ взглядомъ условій для довжника досыть користно рôжнится ôтъ такихъ пявокъ, якъ банкъ рустикальный, — що банкъ частинѣ нашихъ рôльникôвъ-селянъ може бути дуже догôднымъ жереломъ кредиту. Хочь не оправдуесь вѣсть о (що правда, ризиковнôмъ) перенятю на банкъ краевый всѣхъ селяньскихъ довжникôвъ банку рустикального, такъ якъ довжники сего банку мабуть вже такъ перетяженй и выссанй, що черезъ таке перенятье пôдратувалибыся хиба загроженй властителѣ паперôвъ рустикального банку, але не его нещастнй довжники*), то всежь може новый банкъ много селянъ пôдратувати. Тôлько-жь що якъ намъ здаеся, если теперѣшнй ôтношеня будутъ безъ нѣякои змѣны тревати, то черезъ се упадокъ селяньства лишь опôзнится, звôльнится, але рѣшучои и тревалои поправы не дождемося. Впрочѣмъ и самй добросовѣстнй иниціяторы и завѣдателѣ банку отверто признаются, що банкъ мае бути тôлько bodźcem, а самъ добробытъ — все и всюды — był i jest nagrodą oszczędności i pracy jednostek. Оттаке то... Конець-кôнцѣвъ мужики нашй, если пропадаютъ, то зъ власнои вины! — Пютъ, не щадятъ, не дбаютъ, не працюютъ... не розумѣются на благотворительнôй дѣяльности институцій кредитовыхъ, — то нехай-же добро собѣ затямятъ, що тому всему нѣкто иншій, лишь они самй виннй...

Для поинформованя нашихъ читателѣвъ, оповѣмо гдещо зъ исторіи банку краевого и о его програмѣ.

Очевидный прогресивный упадокъ рôльництва здавна вже наводивъ на думку наглячу потребу якои небудь зарады, хочьбы отвореня жерела таного кредиту. Щобы запобѣгчи руинѣ бôльшихъ рôльникôвъ заложено „галицке товариство кредитове земске“, съ широкимъ кругомъ дѣяльности, съ великими привилеями. Однакожь въ послѣдныхъ рокахъ 70-ыхъ лѣтъ почали въ краю и въ соймѣ щоразъ сильнѣйше ôтзыватись голосы о потребѣ ратованя такожь селяньства, а головно лихва и господарка банку рустикального, яко дуже дотыкальнй, а въ нѣчѣмъ интересамъ бôльшихъ посѣдателѣвъ рôлѣ не суперечнй причины упадку сего селяньства, стягнули на себе головну увагу. Тожь и противъ сихъ двохъ причинъ пôднялась шумна — хочь дешева — опозиція; наслѣдкомъ еи бувъ законъ противъ лихвы и всякй соймови предкладанй проекты Выдѣлу краевого, въ цѣли достарченя селянамъ запомогъ або таныхъ пожичокъ. Розумѣеся, що всякй... дорожшй реформы, реформы дотыкаючй интересôвъ здавна въ соймѣ верховодячихъ бôльшихъ посѣдателѣвъ рôлѣ, по-

*) 1 сѣчня с. р. були виннй селяне рустикальному банкови титуломъ залеглыхъ ратъ 1,467.874·50 кр., а зъ спроданыхъ доси дорогою лицитаціи 2.941 газдôвствъ селянъ., мусѣвъ самъ банкъ закупити майже $^2/_3$ загального числа, бо 1.691 сихъ знищеныхъ газдôвствъ (для недостачѣ покупу).

лишено зовсѣмъ на боцѣ. Що бôльше: на заступникôвъ интересôвъ народа, на послôвъ Русинôвъ и послôвъ мазурскихъ селянъ, боронячихъ своихъ жизненныхъ интересôвъ, кинено постôйну, вѣчно-повторювану клевету, будьто они, упоминаючись о права покривдженыхъ — хочь и увôльненыхъ ôтъ панщины — селянъ, стремлятъ тôлько до ширеня ненависти и зависти одныхъ суспôльныхъ верствъ до другихъ; будьто они въ сѣй цѣли воюютъ такими „комунистичными“ окликами, якъ—заступи Боже—„лѣсы и пасовиска“. Такъ то, закимъ еще противники нашй здобулись на клеветы на загалъ Русинôвъ о головну здраду, постарались они вже завчасу — вже ôтъ самого 1848-ого р. — о инше оружіе противъ Русинôвъ, о клеветы суспôльно-политичнй.

Досыть, що 1878 р. предложивъ Выдѣлъ краевый соймови першій проектъ, щобы ухвалити 10-ти миліонову пожичку въ части на ратованье селянъ попавшихъ въ нужду по причинѣ лихвы, а въ части на улекшенье меліорацій грунтовыхъ. Ходило при тôмъ єдино и выключно о селянъ. Однакожь соймъ не апробувавъ сего проекту, бо комисія соймова добачала въ нѣмъ вмѣсто єдино-спасаемого таного кредиту — pole darów i jałmużny; ôтъ себе предложила комисія соймови внесенье затягненя пôвъ-миліоновои пожички, въ цѣли споможеня потрѣбными фондами товариствъ задатковыхъ (заличковыхъ), повѣтовыхъ щадниць и повѣтовыхъ касъ пожичковыхъ. Внесенье комисіи ухвалено, однакожь сеи пôвъ-миліоновои пожички не реализовано, мабуть для того, що крôмъ згаданого внесеня предложила комисія соймови резолюціи, (котрй такожь ухвалено), въ котрыхъ поручалось Выдѣлови краевому обдумати способъ, якимъ можнабы прійти въ помôчь тымъ селянамъ, котрй упадаютъ пôдъ тягаромъ лихварскихъ довгôвъ, — а дальше застановитись надъ тымъ, чи не булобы на часѣ, по случаю заведеня книгъ гипотечныхъ, ôткрыти закладъ кредитовый для селянъ. Опираючись на сихъ резолюціяхъ, скликавъ Выдѣлъ краевый анкету; по довшихъ нарадахъ предложила ся анкета Выдѣлови статутъ нового банку кредитового. Статутъ сей прійшовъ пôдъ обрады сойму 1880, потерпѣвъ однакожь рѣшуче фіяско; майже нѣкто, нѣяка партія не боронила его, а причиною сего було се дивне явище, що сей статутъ институціи, котрои цѣлею було ратованье селянъ, выключавъ по-просту селянъ ôтъ кредитовои помочи, назначуючи (въ §. 4) найменшу вартôсть гипотеки на 1000 зр., вартôсть — якои лишь незначна часть селяньскихъ господарствъ доходитъ. Єсть се блыскучій примѣръ, якъ дивлятся на реформу ôтношень селяньства и его „ратованье“ люде, котрй потребы и нужду селянъ знаютъ лише зъ-верху, а котрй передовсѣмъ грошевый Geschäft маютъ на оцѣ. Въ 1881 р. предложивъ Выдѣлъ краевый соймови вже не статутъ, але лише самъ загально держаный проектъ; проектъ сей передано комисіи банковôй, а ся послѣдна предложила 17 жовтня повному соймови цѣлый елябораръ нормуючій подрôбнй постановы дотычно дѣяльности сеи новои кредитовои институціи, котра мала назватись: „Банкъ краевый королевства Галичины и Володимиріи съ великимъ княжествомъ краковскимъ“.

(Дальше буде.)

Справозданя зъ выборôвъ до Сойму.

Протестъ выборцѣвъ округа Станиславôвъ-Галичь, противъ выбору ц. к. старосты Едв. Горецкого.

Высокій Сойме! Заповѣвши до протоколу выборôвъ протестъ противъ выборови ВПана Едварда Горецкого, ц. к. старосты въ Станиславовѣ, на посла до сойму галицкого зъ куріи меншихъ посѣлостей, дня 29 мая 1883 въ Станиславовѣ незаконно переведеному, вносимо въ часѣ правнôмъ тойже протестъ вразъ съ выводомъ неважности выбору, якъ слѣдуе:

I. За свѣдоцтвомъ акту выборчого провадивъ яко заступникъ ц. к. власти, выбôръ посла дня 29 л. мая 1883 въ Станиславовѣ, въ сали рады повѣтовои, не кто иншій, якъ п. Едвардъ Горецкій, ц. к. староста, въ власнôй особѣ и въ повнôмъ униформѣ. Отже зваживши, що кандидатура посольска тогожь п. Едварда Горецкого, ц. к. старосты въ Станиславовѣ, була напередъ всѣми часописями оголошена; зваживши, що въ навечеріе выборôвъ ажь до пôзнои ночи гощено въ Станиславовѣ въ сали театральнôй многихъ выборцѣвъ, наклонюючи ихъ, щобы свои голосы ôтдали на п. Едварда Горецкого, ц. к. старосту, — протестуемо противъ законности и важности акту выбору посла, переведеного особисто черезъ п. Едварда Горецкого, ноторичного кандидата на посла, въ его власнôй справѣ.

II. За доводомъ актôвъ правыборчихъ, п. кандидатови на посла, а заразомъ ц. к. старостѣ и ведучому актъ выбору, зъ горы добре звѣстныхъ, — не могло до выбору явитись выборцѣвъ мойсеевои вѣры бôльше, якъ кôлькайцять, включно съ вирильными голосами. А понеже п. ц. к. староста мимо усильного наставаня нашого не выдаливъ зъ салѣ товпы кôлькадесяти жидôвъ-невыборцѣвъ, котрй на выборцѣвъ руки наложили и ôтъ нихъ карты легитимаційнй повыдирали, — а навѣть на члена комисіи выборчои, о. Илію Мардаровича кинулись съ кулаками, и въ пôвъ тѣла его пôрвавши на землю кидали, — то протестуемо противъ выборови зъ дня 29 л. мая 1883 переведеному пôдъ безпосереднымъ удѣломъ кôлькадесяти чужихъ, до вступу на салю неуправненыхъ напастникôвъ, — отже переведеному съ выключеньемъ свободы голосу.

III. До комисіи выборчои однодушнымъ покликомъ выборцѣвъ зôставъ покликаный „о. Ткачкевичь“, парохъ и выборець зъ Хомякова; однакожь въ комисіи засѣвъ передъ нимъ — завôзваный черезъ п. ц. к. старосту „Мацкевичь“, вôйтъ зъ Єзуполя, яко четвертый, незаконно черезъ ц. к. власть покликаный членъ комисіи. А що за помочею того четвертого голосу получивъ п. ц. к. староста яко кандидатъ бôльшôсть въ комисіи и рѣшаючій вплывъ на актъ выбору, то протестуемо противъ тôй незаконности въ зложеню комисіи выборчои.

IV. Згадана въ точцѣ II-ôй товпа напастникôвъ повырывала розбоемъ въ сали выборôвъ карты легитимаційнй зъ рукъ выборцѣвъ: 1. Петра Плугаторя зъ Ôльшаницѣ и 2 Дмитра Винничука зъ Угрынова долѣшного. Помимо що акта правыборôвъ легитимуютъ ихъ яко выборцѣвъ, не допустила бôльшôсть незаконно зложенои комисіи тыхъ двохъ правовитыхъ выборцѣвъ до голосованя. Завважаемо тутъ, що тая сама товпа напастникôвъ повырывала карты легитимаційнй такожь у выборцѣвъ: Юрія Демянчука зъ Княгинина, Василя Зубяка и Василя Савчака зъ Ямницѣ. Тй факты потвердятъ въ разѣ потребы повысшй выборцѣ и очевидцѣ: Гнатъ Олѣйникъ зъ Сѣлця, Антôнъ Драганчукъ зъ Загвôздя, Василь Гринишинъ зъ Бовшева и Иванъ Образюкъ зъ Вихторова.

V. Не допущено дальше до голосованя: 3. Константина Васильчука зъ Темеровець, якобы длятого, що его легитимація гласила на „Костя“ Васильчука, помимо що явившійся Константинъ Васильчукъ бувъ правовито выбраный выборцемъ.

VI. Не допущено до голосованя и не доручено картъ легитимаційныхъ выборцямъ: 4. о. Михаилу Мыдловскому и 5. Николѣ Тарафанови, господареви зъ Креховець, помимо що пôсля протесту ихъ до ц. к. староства въ Станиславовѣ и ц. к. намѣстництва во Львовѣ вчасно внесеного, оба они були правовито выбранй выборцями пôдъ проводомъ ц. к. староства. Такъ само сталося съ выборцями зъ Залуквы, где рôвножь неважно поновило ц. к. староство правыборы, и выбрало иншихъ, ôтдавшихъ голосъ на п. ц. к. старосту.

VII. Ведля протоколу голосованя, допустила бôльшôсть комисіи выборчои до голосованя на п. ц. к. старосту и кандидата п. Едварда Горецкого: 1. Якова Коровая властиво Коровайчука, вôйта зъ Креховець, 2. Зелига Бергнера, посесора обшару двôрского тамже, 3. мнимого Лейбля Вольфа, повномочника, 4. мнимого Николу Михальского зъ Колодѣева, 5. Ивана Липецкого, вôйта зъ Сапогова.

Отже що до голосу 1-го Якова Коровайчука, закинено въ згаданôмъ протестѣ Креховецкôмъ и при голосованю: а) що раньше и правосильно були тамъ выбранй о. М. Мыдловскій и Никола Тарафанъ выборцями, б) що при неважнôмъ пôзнѣйшôмъ выборѣ голосували неуправненй; в) що Якôвъ Коровайчукъ есть правосильнымъ актомъ оскарженя ц. к. прокураторіи въ Станиславовѣ de praes. 24 лютого 1883 ч. 1401 оскарженый о злочиньство забійства, и що противъ нему головна розправа передъ трибуналомъ карнымъ ц. к. суду окружного въ Станиславовѣ есть вже на 8 л. червня 1883 назначена. — При спорѣ надъ допущеньемъ голосу Якова Коровайчука забравъ п. кандидатъ голосъ и яко ведучій выбôръ заявивъ, що голосъ той узнае яко важный. Отже такожь противъ тому порѣшеню п. ц. к. старосты, въ его власнôй справѣ выданому, протестуемо.

Що до голосу 2-го Зелига Бергнера зъ Креховець, закинено тое саме, що взглядомъ попередного въ уступахъ а) и б) сказано; а надто в) що тойже, яко не належачій до сельскои громады Креховцѣ, тымъ самымъ противзаконно зôставъ будьтобы выбраный выборцемъ.

Що до голосу 3-го мнимого Лейбля Вольфа, котрый явився до голосованя лишь яко повномочникъ иншого голосуючого, котрый не явився, закинули пôдписанй и обстаютъ при закидѣ неважности сего голосу, ôтъ повномочника принятого.

Що до голосу 4-го, якобы Николы Михальского зъ Колодѣева, закидаемо, що выборець Никола Михальскій день той провѣвъ въ Бурштынѣ на ярмарку, а въ Станиславовѣ съ его легитимацією явився и голосъ на п. ц. к. старосту Едварда Горецкого ôтдавъ пôдступномъ Онôферъ Косякъ, не-выборець зъ Колодѣева, — що въ разѣ потребы потвердятъ очевидцѣ: Олекса Головчакъ зъ Суботова, Матей Трачь зъ Нѣмшина, Юрій Млѣчковскій и Петро Федишинъ, выборцѣ зъ Дорогова.

Що до голосу 5-го Ивана Липецкого, вôйта зъ Сапогова, закидаемо, що тойже неважно ставъ выборцемъ. Бо коли до выбору выборця управненй въ значнôмъ числѣ у вôйта въ Сапоговѣ ждали выбору, явився ц. к. комисарь староства и заявивъ имъ, що тымъ часомъ въ хатѣ у вôйта лавъ Н. Кондрацкій голосъ Иванови Липецкому, и що тойже ставъ выборцемъ.

Пôдписанй застерѣгаютъ собѣ право доповнити сей протестъ дальшими фактами и доводами на ажь надто ноторичнй противзаконности при переведеню такъ выбору самого якъ и правыборôвъ доконанй. Однакожь

VIII. Нынѣ наведенй закиды въ повнѣ выстарчаютъ, щобы противзаконный выбôръ п. Едварда Горецкого уневажнити.

Бо зваживши, що черезъ противзаконности въ точцѣ IV до VII выказанй не допущено явившихся съ легитимаціями выборцѣвъ: 1. Петра Плугатора, 2. Дмитра Винничука и 3. Константина Васильчука до голосованя (не беручи въ рахубу: 4. о. Мих. Мыдловского и 5. Н. К. Тарафана, за котрыхъ голосовали неважно Якôвъ Коровайчукъ и Зелигъ Бергнеръ) оказуеся, що до голосованя явилось легитимаціями и актами выказаныхъ — не 141, але 144 выборцѣвъ.

Зъ того числа получивъ вправдѣ п. Едвардъ Горецкій 76 голосôвъ, — однакожь зъ уваги, що въ тôмъ числѣ, якъ протоколъ свѣдчитъ, упало на него 5 голосôвъ, въ точцѣ VII-ôй яко неважнй выказаныхъ, — оказуеся, що п. Едвардъ Горецкій получивъ тôлько 71 голосôвъ, до теперь неоспореныхъ. — Тожь зъ уваги, що абсолютна бôльшôсть ôтъ 144 есть 73, — оказуесь, що п. Едвардъ Горецкій въ жаднôмъ разѣ не осягнувъ абсолютнои бôльшости голосôвъ и не есть посломъ выбраный; за-для чого актъ его мнимого выбору въ Станиславовѣ, дня 29 л. мая 1883, противзаконно веденый и оголошеный, — яко неважный узнаный бути муситъ.

Станиславôвъ, 2 л. червня 1882.

(Слѣдуютъ власноручнй пôдписы 3 членôвъ выборчои комисіи и 65 выборцѣвъ).

Протестъ выборцѣвъ округа Пôдгайцѣ-Козова противъ выбору гр. Альфр. Потоцкого.

Выборцѣ округа Пôдгайцѣ-Козова внесли до ц. к. староства въ Пôдгайцяхъ, а рôвночасно переслали въ копіи и п. намѣстникови, протестъ противъ выбору гр. Альфр. Потоцкого, опертый на слѣдуючихъ точкахъ:

1. Выборцями въ кôлькохъ громадахъ були выбранй люде, котрй въ громадахъ не замешкуютъ, до звязи тыхъ громадъ не належатъ и права выбору рады громадскои въ тыхъ мѣсцевостяхъ не маютъ, якъ н. пр. п. Бродницкій, ц. к. концепіентъ староства, ѣздившій яко комисарь выборчій и трактувавшій селянъ выборцѣвъ, свобôдныхъ горожанъ державы, такими словами, якъ: stul pysk, stul mordę, milcz durniu, nie masz pyska, nie możesz pyska otworzyć? и. пр. — якъ то дѣялося пôдъ часъ выбору въ Гнильчи и Заваловѣ — бувъ выбраный выборцемъ въ селѣ Завадôвка; ц. к. староста п. Попель въ селѣ Коржовѣ; касіеръ податковый п. Вишнёвскій въ Загайцяхъ, а п. Максимиліянъ Добжаньскій, „ржондца“ дôбръ бережаньскихъ, замешкалый въ Раю, где есть и начальникомъ громады, бувъ выбраный въ Конюхахъ. — Тй пп. на основѣ §. 6 закона громадского зъ 12 серпня 1866, §. 1 ординаціи выборчои громадскои, дальше §§. 11, 12, 13 и 15 ординаціи выборчои краевои, не могли бути выбранй выборцями въ тыхъ громадахъ, бо они не належали до нихъ нѣ зъ титулу оплачуваного тамъ податку, нѣ зъ титулу приналежности, нѣ зъ якого небудь другого правного титулу.

2. Въ селѣ Мужиловѣ выбрано дня 16 мая выборцями трехъ селянъ: Ивана Медыцкого, Павла Куйбѣду и Покотила, и доручено имъ карты легитимаційнй. Дня 26 мая ôтняло ц. к. староство черезъ мужиловского начальника громады Покотилѣ карту легитимаційну — и надало ей *безъ поновного выбору* Костеви Шумному, котрый, розумѣеся, голосуе на противну сторону.

3. По переведенôмъ легальнôмъ выборѣ въ Заваловѣ дня 15 мая и по доручено выборцямъ картъ легитимаційныхъ препоручило ц. к. староство перевести новый выбôръ дня 26 мая, завѣдомивши гром. начальника дня 24 мая, а заразомъ приказало вписати до листы выборчои жида Германа Перля, що супротивляеся §. 16 ординаціи выборчои, где стоитъ, що въ послѣднôмъ тыждни передъ выборами посла всякй поправки и доповненя въ листахъ выборчихъ не дозволенй и противузаконнй.

4. Кс. пралатъ Яковъ Кершка приклинавъ посредствомъ своихъ намъ добре звѣстныхъ факторôвъ, якъ Гуглича, выборцѣвъ зъ Сельця Ивана Барана и Стаха Чупровского, обѣцюючи имъ за голосъ по 50 и 100 зр., щобы лишь голосували на гр. Альфреда Потоцкого. Можемо се доказати свѣдками.

5. Въ селѣ Гниловодахъ оголошено плякатами и гром. начальникомъ, що выбôръ выборцѣвъ ôтбудеся въ громадскôй канцеляріи; п. комисаръ заѣхавъ однако ажь до двора и тамъ переводивъ выбôръ выборцѣвъ и выбрано п. Микулого, до котрого належитъ двôръ.

6. Агентъ польского выборчого комитету, звѣстный жидъ Хаимко Травнеръ, ѣздивъ по селахъ съ грôшми и дававъ выборцямъ за голосъ на графа Альфреда Потоцкого грошѣ. — О тôмъ голосно всѣ говорятъ и на се можемъ поставити свѣдкôвъ.

7. Той самъ Травнеръ въ день выбору посла въ Пôдгайцяхъ, въ сали выбору,—хочь самъ не бувъ выборцемъ — спокôйно и ôткрыто агитувавъ за гр. Потоцкимъ.

8. Въ день выборôвъ купивъ Шмерль Цимеръ ôтъ выборцѣвъ зъ Швейкова Ивана Сагоцкого и Ивана Максимова голосы за 25 зр., давши одному 15, а другому 10 зр. и поручивши, щобы або встримались ôтъ голосованя або голосували на гр. Потоцкого. На се можемъ поставити свѣдкôвъ.

9. Выборцѣ зъ Носова Петро Чорный и Василь Зазулька зôзнаютъ, що Єло Гангъ, проприеторъ зъ Рудникъ, и Мортко Л. зъ Носова приходили до нихъ три разы и купували голосы ôтъ нихъ для графа Альфреда Потоцкого, давючи имъ по 25 зр., 30 зр. и 10 фѣръ дровъ изъ паньского лѣса.

10. Выборець зъ Вербова Василь Будный зôзнае, що въ день выбору одинъ жидъ дававъ ему на руку 500 зр. за его и его товариша голосъ, щобы голосували лишь на гр. Потоцкого.

11. Петро Цеве зъ Бекеродорфа, ѣздивъ по Увся и купувавъ ôтъ выборцѣвъ Вицка Бернатовича и Лавра Билеца голосы для гр. Альфреда Потоцкого. То ствердимо свѣдками.

12. Хаимъ Ицикъ Охро, арендарь изъ Вербова, мавъ пôдкупити выборця изъ Голгочъ Ивана Кащія, давши ему 40 зр. за се, щобы давъ голосъ на гр. Потоцкого або усунувся отъ голосованя.

13. Выборець зъ Яблонôвки Стахъ Ромецкій зôзнавъ, що одинъ жидъ Л. В. дававъ значну суму, щобы голосувавъ на гр. Потоцкого.

14. Голосно говорятъ о тôмъ, що выборцѣ зъ Марковы, зъ Мозолôвки и зъ Соснова (при священникомъ есть о. Сабатъ), зъ Товстобабы и зъ Затурина, взяли грошѣ и противъ волѣ громады голосували на гр. Потоцкого.

15. Иванъ Богданъ зъ Новосѣлки свѣдчитъ въ присутности Ивана Медыцкого и Павла Куйбѣды зъ Мужилова, що выборцѣ зъ Бѣлокерницы Панько Прачукъ, Ваврикъ вôйтъ и звѣстный Иванъ Вовчукъ, вôйтъ зъ Старого мѣста являлись и мали спорити съ кс. пралатомъ Кершкою, що имъ обѣцявъ передъ выборами по 50 зр. за голосъ, а по выборѣ давъ лишь по 25 зр.

16. Чотырехъ членôвъ выб. комисіи выбрано меншостею голосôвъ, хочь очевидно бôльшôсть выборцѣвъ була имъ противна, а на замѣтъ выборця о. Левицкого зъ Плавучи, що очевидна бôльшôсть симъ членамъ противна и на внесенье, щобы выбрати комисію картками, заявивъ староста, що ôнъ одинъ мае право констатувати бôльшôсть, и не хотѣвъ переконатися, що въ залѣ було много невыборцѣвъ — на що поставимо свѣдкôвъ, котрй и по двѣ руки до голосованя пôдносили. И такъ выб. комисія була обрана меншостею зôбраныхъ выборцѣвъ.

17. Листа выборча до голосованя на мѣстцѣ була тенденційно и безъ всякого порядку составлена, а то въ сей способъ, що выкликувано найперше выборцѣвъ округа Козôвского,

Пôдгаєччины выкликувано впередъ тй села, въ котрыхъ выборцѣ были позысканй и обезпеченй для гр. Потоцкого.

18. Комисія принимала ошибочне выголошенье имени графа Потоцкого (якъ Фердко, Фрайтеръ, Фердинандъ, — а Войцьехъ Соколовскій зъ Козлова выголосивъ Гальпернъ Потоцкій) и вписувала тй голосы на гр. Альфреда Потоцкого, що супротивляєся §. 40 ординаціи выборчои.

19. День передъ и въ самъ день выборôвъ посла пôдгаєцка полиція съ ревизоромъ Фальберомъ на чолѣ силою змушувала пріѣзжаючихъ выборцѣвъ тамъ заѣзжати, где остановився п. Добжаньскій, розганяла и не давала нашимъ выборцямъ радитись въ рынку.

Чижь при такôй незаконнôй и сильнôй агитаціи и при грошевыхъ пôдкупствахъ мôгъ выбôръ посла ôтбутися свобôдно и легально?

По причинахъ такихъ вносятъ тутъ низше пôдписанй до выс. ц. к. намѣстництва протестъ и просятъ выбôръ сей въ цѣлôй основѣ уневажнити и розписати новый выбôръ за округъ сельскій Пôдгайцѣ-Козова.

Пôдгайцѣ 3 червня 1883.

Слѣдуютъ пôдписы выборцѣвъ.

Выбôръ въ Стрыю. Не безъ причины переслали мы до васъ алярмуючй вѣсти передъ выборами, бо бувъ часъ, що округъ стрыйскій належавъ до одного зъ досыть сильно загроженыхъ. Кандидатъ жидôвско шляхетского комитету, п. Ромашканъ, корыставъ зô всѣхъ можливыхъ средствъ, щобы выбôръ свôй въ тôмъ окрузѣ запевнити. Вже способъ переведеня правыборôвъ вказувавъ, що конституційнй нашй уставы, запевняючй свободу выбору, призначенй хиба на се, щобъ ихъ, где лишь дасться, нарушувати. Панове комисарѣ не то, що не побоялися вплывати особисто на волю правыборцѣвъ, но гдекотрй зъ нихъ поважились ѣздити по селахъ въ товариствѣ явныхъ агентôвъ и поплечникôвъ п. Ромашкана, уживати ихъ яко протоколянтôвъ при списуваню протоколôвъ выборчихъ и надати въ сей способъ въ ихъ присутности агитаціямъ урядовый характеръ. П. Ромашканъ съ цѣлою фалянгою собѣ пôдвладныхъ урядникôвъ пустився вже на 3 тыждни передъ выборами на объѣздку въ цѣлый повѣтъ, звиджувавъ майже кожде село, вступавъ яко гôсть до кождого майже выборця, приобѣцюючи то цѣлымъ громадамъ, то поодинокимъ выборцямъ рôжнй улегшеня въ справахъ податковыхъ, дороговыхъ, и др. Маючи докладнй вѣстки про агитаціи п. маршалка, съ бючимъ серцемъ выжидали мы дня выборôвъ. Дня 28 стали пôдъ вечѣръ прибувати выборцѣ зъ подальшихъ сторôнъ. Громадками вештались они по мѣстѣ а помѣжь ними увивались якйсь въ Стрыю невиданй лиця, гестикулюючи живо языкомъ и руками. Лячно робилось дивлячись на се, а еще лячнѣйше ставало коло серця, коли помѣжь агитаторами побачили мы секретаря тутешного староства п. Вол., родомъ Русина, котрый яскравыми аргументами старався переконати выборцѣвъ, щобъ голосували за п. Ромашканомъ!

Но правда поборола. Мы побѣдили. Заледви 25 выборцѣвъ пôшли за голосомъ п. Ромашкана. Прочй мовь одинъ мужь ôтдали свои голосы на п. Ковальского. Побѣду сю належитъ головно приписати добрôй организаціи тутешного комитету, патріотичному почутю нашого селяньства и по части великôй непопулярности кандидата антинародового.

Справы краєвй.

(= *Пожичка краєва.*) Якъ мы вже попередно доносили, принесла розписана въ дняхъ 9, 10 и 11-ого мая субскрипція на пожичку краєву значну надвышку, такъ що оказувалась конечнôсть редукціи всѣхъ сумъ переносячихъ 1000 зр. Додати еще мусимъ, що головною причиною сеи надвышки було нераціональне поступованье Выдѣлу краєвого. Позаякъ многй лякалися, щобы субскрипція не выпала некористно, т. є. щобы субскрибованй сумы не показались невыстарчаючими для покрытя цѣлои сумы, котру субскрибуючй мали краєви пожичити, — то постановивъ Выдѣлъ краєвый субскрибувати въ своихъ фондôвъ значнѣйшу суму; не можнабы сему нѣчого закинути, тôлькожь треба було, щобы Выдѣлъ краєвый вычекавъ бувъ бодай на початокъ субскрипціи, або хочьбы и до третого дня. Тымчасомъ сталося такъ, що задля за-великои осторожности субскрибувавъ Выдѣлъ заразъ першого дня около 1.200.000 зр. т. є. около трету часть цѣлои пожички (3,800.000). Доперва потôмъ показалась цѣла нераціональнôсть сего поступку, коли сумы субскрибованй иншими институціями и въ загалѣ въ краю, перенесли самй про себе (безъ Выдѣлу кр.) загальну суму пожички. Тожь требабы було приступати до редукціи. Однакожь усильнымъ заходамъ Выдѣлу удалось склонити многихъ бôльшихъ капиталистôвъ-субскрибентôвъ до ôтступленя, а понеже Выдѣлъ и сю суму, котру самъ субскрибувавъ — о скôлько се лишь далось безъ нарушеня его жизненныхъ интересôвъ — обкроивъ, то можна буде теперь зовсѣмъ обôйтися безъ редукціи. Головно ходило при тôмъ о се, щобы дати всѣмъ дрôбнѣйшимъ субскрибентамъ зъ провинціи можнôсть участвованя въ краєвôй пожичцѣ. — Условія субскрипціи були свого часу обширно поданй въ всѣхъ часописяхъ. Для интересованыхъ згадаємъ ту лише, що кто сплачує субскрибованй сумы ратами, дôстає облигаціи пожички краєвои безъ купону, але за те отримає ôтповѣдный, стисло (pro rata temporis) обчисленый % ôтъ сплаченыхъ сумъ. Терминъ сплаченя 1-ои раты припадає на 4-ого липня, другои (и послѣднои) на 15-ого жовтня 1883. Недодержуючй речинця оплачуютъ 4 ½ % ôтъ залеглости, а по 6-и мѣсяцяхъ тратятъ право ôтобраня облигаціи. Загальна сума субскрибована дрôбнѣйшими субскрибентами (за посередництвомъ радъ повѣтовыхъ) не о много перевысшає суму ½ миліона зр.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Католицка пропаганда межи полудневыми Славянами.*) Монахійска „Allgemeine Ztg." (передъ тымъ „Augsburger Allgemeine Ztg."), вызначаючася межи органами заграничнои прасы добрыми информаціями и здоровымъ суломъ о дѣлахъ австр. монархіи, помѣстила передъ кôлькома днями пôдъ повысшимъ заголовкомъ обширнѣйшу статію, въ котрôй зъ становища историчного критикує тоє направленье политики австрійскои, котрого окликомъ була латинизація, а котрои найновѣйшимъ плодомъ єсть „австрійске товариство помочи для Босніи и Герцеговины", — вытычивше собѣ мету: навертати исповѣдникôвъ православнои церкви до католицизму. „Вѣсть о товариствѣ помочи для Босніи и Герцеговины выкликала — пише „Allgem. Ztg."—загальну сензацію. Сензація оправдуєся не тôлько неохотою, котру нынѣ кождый образованый въ загалѣ мусить мати противъ систематичного душехватства (planmässige Seelenfängerei) задля конфесійнои пропаганды, але тая ненависть расова основуєся на тыхъ численныхъ сумныхъ фактахъ, котрй история противъ реформаціи має записати въ нашôй монархіи. Се найтемнѣйшй точки въ минувшости Австріи, и дуже много нещастя и политичныхъ суспôльныхъ и моральныхъ невзгодинъ маютъ свôй починъ въ тôмъ жерелѣ фанатизму и пристрасти навертаня. Зъ ôтси потекли рѣки крови въ довголѣтныхъ домашныхъ вôйнахъ, а культура Австріи має тôй католизаційнôй пропагандѣ завдячити неодну глубоку рану. Спогадаймо тôлько кровавй вôйны противъ гуситизму и протестантства въ Чехахъ и Моравіи, въ краяхъ альпейскихъ въ Высшôй Угорщинѣ и т. и. А прогнанье роботящихъ зальцбурскихъ протестантôвъ въ першôй половинѣ минувшого вѣку, та заходы коло уніи межи „шизматицкими" Русинами, Румунами и Сербами въ Всхôднôй Угорщинѣ, Семигородѣ, Хорватіи, Славоніи и Пограничу идутъ за тамтыми давнѣйшими противъ реформаторскими насиліями ажь въ наше столѣтье." Нашь часъ пôсля думки автора цитованои повысше статіи не має вже змыслу для того рода пôловокъ душъ и тому то стрѣчаются стремленя туда направленй у ширшои публики по части съ рѣшучимъ ôтказомъ, по части же глядится на нихъ съ маловаженьемъ и рôвнодушностею и видится въ людяхъ стоячихъ за такою пропагандою що найбôльше сожалѣня достойныхъ фантастôвъ. — Авторъ не вѣритъ такожь въ можливôсть ôтновленя насильныхъ навертань и рекатолизацій; не маловажитъ однакожъ небезпечнои въ кождôмъ случаю доносимости, котру такй стремленя можутъ мати. Именножь можутъ такй пропагаторскй заходы церковныхъ душехватцѣвъ выкликати незвычайнй наслѣдки у народôвъ менше образованыхъ, котрыхъ почутье вѣроисповѣдне и національне сильно розвите. Такого рода єсть населенье въ Босніи и Герцеговинѣ, межи котрымъ австрійске товариство вспомагаюче має закинути свои сѣти, щобы именно „шизматицкôй" церквѣ выловити якъ найбôльше вѣрныхъ. Религійнй борбы въ окупованыхъ краяхъ якъ и въ сусѣднôй имъ Дальмаціи мали ôтъ давна остро маркованый пристрастный характеръ, а въ тôмъ направленю еще и нынѣ не видно значнои змѣны. Три пануючй вѣроисповѣданя: римско-католицке, греко-православне и магомеданьске стоятъ супротивъ себе недовѣрчиво: треба тôлько найменшого поводу, а непріязнь, съ трудомъ повздержувана, выбухне явно. Благорозумне правительство повинно про тоє ужити всякихъ трудôвъ, щобы тому конфесійному фанатизмови не дати товчка до выбуху. Тымъ менше можна розумѣти позволенье до основаня нового „австрійского товариства помочи", наколибъ оно мало мати на дѣлѣ тую клерикалами намаркованую тенденцію. Поглядъ на исторію католицкои пропаганды межи полудневыми Славянами повиненъ бы кождому политикови и державному дѣятелеви послужити пересторогою. Ôттакъ переходитъ авторъ исторію католицкои пропаганды межи полудневыми Славянами почавши ôтъ ôтзысканя Дальмаціи черезъ австрійске правительство, и выказує на многихъ примѣрахъ, якъ всѣ змаганя рôжнородныхъ латиньскихъ монахôвъ-прозелитôвъ, почавши ôтъ Францѣшканôвъ а скôнчивши на патрахъ Єзуитахъ, не могли осягнути намѣреныхъ результатôвъ. Послѣднихъ попиравъ особливо епископъ зъ Рагузы Єдерличъ, но дѣло наверненя православныхъ въ Герцеговинѣ не удалось зовсѣмъ, а по смерти Едерлинича затерся навѣть слѣдъ єзуитскихъ заходôвъ инвазійныхъ. Теперѣшна доба малабы бути для Єзуитôвъ щасливѣйшою, бо новозаименованый архіепископъ въ Сераєвѣ Штадлеръ, пôдъ котрого протекторатомъ стоитъ нове товариство, звѣстный загально яко особлившій прихильникъ Єзуитôвъ. Въ католизаціи Всходу лежитъ велика идея, котра однакожь пôсля судôвъ людскихъ не має выглядôвъ, а зъ политичнои точки видженя єсть способна дати поводъ до серіозныхъ конфликтôвъ. Пятьсотъ лѣтъ турецкого панованя не могло наклонити православныхъ зречися своеи вѣры, кличе Allg. Ztg., а теперь, где они знову стоятъ пôдъ христіяньскимъ управительствомъ, малабы бути надѣя присилувати ихъ до ôтступства?"

(*Справа децентрализаціи желѣзниць*), що становитъ теперь предметъ горячои дискусіи такъ централистичныхъ якъ автономистичныхъ газетъ здаєся входити зъ стадіюмъ, котре вѣщує наконечне еи полагодженье. — Найважнѣйшою причиною, задля котрои правительство не хотѣло згодитися на перенесенье зарядôвъ желѣзныхъ дорôгъ зъ Вѣдня до краю були взгляды стратегичнй, котрй здаєся и теперь повліяютъ, що принципъ децентрализаціи не буде переведеный съ цѣлою консеквенціею. — Въ користь перенесеня дирекцій желѣзниць до Галичины интервеніювавъ межи иншими такожь намѣстникъ гр. Потоцкій, котрый сю справу представити мавъ яко „пытанье хлѣба" краєвыхъ техникôвъ и ремѣсникôвъ. — Пôсля заявленя гр. Потоцкого на рецепціи рады громадскои мѣста Львова мала справа тота знайти увзглядненье въ рѣшаючихъ сферахъ, хочь зъ другои стороны приносятъ найновѣйшй телеграмы вѣденьскй вѣсти, котрй не позволяютъ надѣятися скорого наконечного рѣшеня. — Гр. Таффе ôтповѣдаючи онегда на интерпеляцію вѣденьского бурмистра Уля, котрый въ силу ухвалы вѣденьскои рады громадскои мавъ засягнути информацій що до перенесеня зарядôвъ желѣзниць зъ Вѣдня на провинцію, — заявивъ єму, що о формальнôй ухвалѣ въ тôмъ предметѣ нема ще мовы. — Рѣшенье таке не наступитъ передъ рокомъ, бо обрады знаходятся доперва въ першôмъ стадіюмъ. Правительство не думає вплывати за децентрализаціею на желѣзницѣ приватнй, а що до державныхъ буде правительство боронити сего становища, щобы заряды центральнй лишилися въ Вѣдни, хочь узнає потребу утвореня филіяльныхъ дирекцій въ другихъ мѣсцяхъ.

(*Зъ Сераєва*) доносятъ, що небавомъ будутъ оголошенй важнй законы судейскй для Босніи. Дотеперь укôнчено вже модификацію закона векслёвого, закона торговельного и ординаціи конкурсовои. — Окрôмъ того приготовляєся розпорядженье, котре має провизорично унормовати справы книгъ грунтовыхъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія. Въ Москвѣ все треваютъ забавы, обѣды и балѣ. Царска пара принимає все новй дарунки ôтъ рôжныхъ гостей. Послѣдными днями зложили ѣй богатй дарунки кн. болгарскій и кн. чорногорскій. — Дня 5 червня въ часѣ обходу гвардійскихъ полкôвъ повитавъ царя голова Москвы професоръ Чичеринъ; бесѣда его ôтзначувалася на скрôзь либерализмомъ. Лояльными словами зажадавъ Чичеринъ въ имени россійского народа конституціи. Царь принявъ Чичерина дуже неласкаво; майже ôтвернувся ôтъ него тогды, коли ôнъ говоривъ. Ôттакъ царь вôйшовъ на естраду, где заставлено столы для войска и наче въ ôтповѣдь на слова Чичерина выпивъ чашу вина за здоровлье гвардіи. Бесѣда Чичерина въ кругахъ найбôльше царю прихильныхъ зробила дуже зле враженье, — не такъ у ширшои интелигенціи. Въ слѣдъ за тымъ появилася знову статя въ „Руси" Аксакова, жадаюча передъ всѣмъ усуненя всѣхъ неправильностей и своеволѣ зъ сферъ бюрократіи. Ôттакъ появилася дуже интересна програма широкого товариства въ Южнôй Россіи, „Земского Союза". Програма тая жадає: 1) Самоуправы, запевняючои права людскй и горожаньскй кождôй одиници въ царствѣ. 2) Самоуправы, полягаючои на зрôвнаню законôвъ и обовязкôвъ суспôльныхъ, на внутрѣшнôй независимости. Самоуправа тая має бути загварантована: а) черезъ знесенье каръ понижаючихъ гôдность людску; б) черезъ нетыкальнôсть домашного огнища; в) черезъ свободу слова, зборôвъ и товариствъ; г) черезъ свободу совѣсти, публичнои службы божои и религійныхъ обрядôвъ, о скôлько они не деморализуютъ народу; д) черезъ право опору незаконнôй дѣятельности и розпорядженямъ представителѣвъ правительства и власти; е) черезъ право приватного обжалованя чиновникôвъ и незаконно поступаючихъ институцій; ж) черезъ опѣку надъ повысше высказаными правами.

„Новости" подаютъ такій описъ антижидôвскихъ розрухôвъ въ мѣстѣ Ростовѣ. „Вечеромъ дня 21 мая прійшовъ до одного шинку на „Великôмъ Проспектѣ" зарôбникъ съ жѣнкою и тамъ заночувавъ. Другои днины раненько вставши спостерѣгъ, що єму украли всѣ грошѣ, якй мавъ при собѣ. Завôзвавъ отже жида, властителя гостинницѣ, щобы єму ôтдавъ. Зъ того прійшло до колотнѣ, а ôттакъ до бôйки; жиды убили зарôбника и хотѣли єго спрятати, але ктось пôдглядѣвъ и убійство швидко стало звѣстнымъ въ мѣстѣ. Вже о 5 годинѣ рано велика товпа народу зôбралась передъ шинкомъ, щобы пôмститися за смерть убитого. Жидови удалось утечи, а товпа збурила дôмъ єго до тла. О годинѣ 9-ôй кинувся народъ съ окрикомъ „Гурра на евреѣвъ! Убили руского!" найперше на дôмъ якогось кравця-жида. Въ однôй хвили знищено єго цѣлкомъ. Мущины валили дôмъ и выкидали зъ середины посуду, а жѣнки єи нищили. Надбѣгъ директоръ полиціи и почавъ просити народъ, щобы розôйшовся. Але той и не хотѣвъ чути, пустився на улицю Садову и ту ставъ дальше розбивати домы и лавки жидôвскй. О 12-тôй годинѣ выйшли робôтники зъ фабрикъ и прилучились до товпъ народа. Всѣ двигнулися до божницѣ. Жиды убили другого христіянина-купчика. Тогды народъ олютився до крайности. Войско дало кôлька стрѣлôвъ зъ слѣпыхъ набоѣвъ, — та се еще бôльше розъярило народъ; ôнъ кинувся на дôмъ богатого купця жида Елизора и въ однôй хвили знищивъ єго зъ верху; до середины не пустило народъ войско. Надбѣгъ знову директоръ полиціи и ставъ знову взывати народъ, щобы розôйшовся домôвъ. Але народъ зажадавъ ôтъ него, щобы за те выпустивъ арештованыхъ и выдавъ имъ въ руки того жида, властителя гостинницѣ, що то убивъ зарôбника. Директоръ полиціи не хотѣвъ на тоє пристати. Людъ кинувся на Новый Базаръ и за цѣлу нôчь поробивъ таку руину, що до 4 годины рано не стало вже анѣ однои цѣлои жидôвскои лавки. Доперва другого дня надоспѣло войско зъ Таганрогу. По кôлькохъ сильныхъ нападахъ войска товпа розбилася на части, лишивши 15 особъ зъ помежи себе убитыхъ и знищивши 130 домôвъ жидôвскихъ. Въ першôй хвили арештовали власти 30 особъ."

Справѣ Арменьскôй посвячує дневникъ „Italie" довгу статію. „Єсли Россія, — пише сей дневникъ — противъ берлиньского трактату займе Арменію, — то она буде управнена до сего поступованьемъ Англіи въ Египтѣ. Ôтъ хвилѣ, въ котрôй цѣлôсть державы оттоманьскои нарушена зôстала надъ берегами Ниля черезъ державу, котра повинна була стеречи берлиньского трактату, то не знати, чомубы и Россія не мала свободы дѣланя въ Азіи. Россія тôлько зъ мусу и зъ конечности пôдписала трактатъ берлиньскій, хотяй ôнъ бувъ перешкодою въ єи вѣковôй политицѣ. Англія перша розбила сей трактатъ. Єсли Россія пôйде за єи прикладомъ, то се буде лишь овочемъ того, що Англія засѣяла. Легко теперь додуматися, що Англія розумѣючи своє фалшиве положенье и не могучи вже запобѣчи наслѣдствамъ злого примѣру, думає теперь тôлько, якъ бы охоронити свою гôднôсть и звôльнитися ôтъ всякихъ обовязкôвъ. То, що льордъ Дифферинъ будьтобы завзывавъ Порту до того, щобы она надала Арменіи реформы, — се бувъ тôлько обманъ. Англія знає, що Порта вже не въ силѣ перевести реформъ, а впрочѣмъ она мало журится реформами Арменцѣвъ. Она буде мати лишь средство, котрымъ буде могла выкрутитися въ хвили, коли Россія вытягне руку по Арменію. Ѣй легко буде заслонитися передъ Европою тымъ, що предсѣжь она предостерѣгала Туреччину и завзывала єи до сповненя дотычнои точки трактату берлиньского".

Въ послѣднôй хвили довѣдуємося зъ „Руского Курієра" и зъ „Кієвлянина", що проф. Чичеринъ получивъ димисію и выѣхавъ зъ Москвы въ губернію тамбовску, где має великій маєтокъ. „Русскій Курієръ" доноситъ такожь о тôмъ, що въ уѣздѣ бобровскôмъ воронежскои губерніи були на дняхъ розрухи селяньскй, бôльше соціялистичнои натуры. Селяне Бутурлиновскои Слободы (єсть ихъ 25.000) звернулися найперше противъ графа Бутурлина, жадаючи ôтъ него, щобы роздѣливъ межи нихъ свôй маєтокъ. Службу двôрску частею розôгнано, а частею повбивано. Графъ утѣкъ съ родиною до Воронежа, зъ ôтки прійшли жандармы и полиція. Но ся сила була за мала. Селяне ôтобрали жандармамъ оружіє, всадили ихъ въ тюрму, а „полицейского чиновника" дуже побили. Ôттакъ пріѣхавъ самъ губернаторъ съ баталіономъ войска, но и се не помогло, бо вже и сусѣднй села повстали противъ дворяньства и властителѣвъ бôльшои посѣлости, котрыхъ народъ позамыкавъ такожь въ тюрму. Губернаторъ телеграфувавъ до министра Толстоя, що єму съ тою справою робити.

НОВИНКИ.

— **Руске народне вѣче**, котрого такъ нетерпеливо выжидаютъ нашй патріоты, ôтбудеся во Львовѣ *дня 17 (29) червня.* — Передъ вѣчемъ ôтправится въ Успеньскôй (волоскôй) церквѣ поминальне богослуженье за *Григорія Яхимовича*, вечеромъ же по вѣчу ôтбудеся музикально-декляматорскій вечеръ въ честь *Маркіяна Шашкевича*, котрого устроеньемъ займутся академичнй рускй товариства „Акад. Братство" и „Академ. Кружокъ". — Програму народного вѣча, котра обôймати буде всѣ найважнѣйшй пытаня теперѣшнои добы нашого народного житя, оголоситъ комитетъ пôзнѣйше. Пôсля вѣстей, якй доходятъ насъ зъ рôжныхъ сторôнъ нашого краю, участь нашихъ патріотôвъ въ народнôмъ вѣчу буде дуже жива, що оправдуєся не тôлько свѣтлою традиціею першого народного вѣча зъ року 1880, але такожь станомъ народныхъ дѣлъ, котрй ôтъ того часу не змѣнились на лучше и вымагаютъ, щобы весь народъ высказавъ великою громадою свои думки.

— **До Преосвящ. еп. Ступницкого** удавався Centralny Zarząd Kółek rolniczych съ просьбою, щобы тойже вôзвавъ курендою клиръ своеи дієцезіи вступати въ члены сихъ „Кулекъ" и ихъ ширити, якъ се учинивъ еп. Сильвестеръ. Однакожь нашь еп. Ступницкій ôтмовивъ сему бажаню по тôй причинѣ, що переходитъ се компетенцію консистора, такъ якъ не ходитъ ту о справы духовнй. — Мусимъ се поступованье признати вповнѣ оправданымъ, такъ якъ остаточно моглибъ польскй агитаторы еще вконець домагатись ôтъ нашихъ архієреѣвъ, щобы „завзывали" руске духовеньство до спôвъудѣлу на пр. въ дѣяльности

rządu narodowego, до побору податкôвъ narodowych (à la въ р. 1863) и пр. Однымъ зъ филярôвъ згаданыхъ „Кулекъ“ есть звѣстный пристрастный русоѣдъ-фанатикъ кс. Стояловскій, а якъ маесь розумѣти вычислене въ статутахъ помѣжь цѣлями „Кулекъ“ — umoralnienie ludu, о тôмъ читателямъ нашимъ не треба й говорити. На Мазурахъ — помагай-Бôгъ! — але на Руси намъ нѣякихъ „Кулекъ“ не треба, особливо, если головною цѣлею ихъ есть противудѣйство (въ рôжнôй формѣ) патріотичнôй праци Русинôвъ, неутрализованье дѣяльности нашого „товариства госп.-промыслового“, вдираньеся що разъ глубше въ нашь нарôдъ.

— **Б. А. Дѣдицкій**, ВП. галицко-рускій патріотъ ветеранъ, высказався въ листѣ до нашои редакціи рѣшучо противъ сецесіи нашихъ пословъ зъ сойму. Не дивуемось; кто такъ твердо постановивъ собѣ до послѣдного ôтдыху працювати на нивѣ народнôй, сей нѣякъ не може погодитись съ думкою бездѣльности — абстиненціи; а що при добрôй воли успѣхъ нашои справы неминучій, найлѣпшій примѣръ сего жовкôвска рада повѣтова, въ котрôй здобули для себе бôльшôсть Русины — головно пôдъ проводомъ такихъ тамошныхъ патріотôвъ, якъ Б. А. Дѣдицкій.

— **„Рада народна“ въ Долинѣ** выслала въ понедѣлокъ до президіи ц. к. намѣстництва протестъ противъ нелегально переведеныхъ выборôвъ.

— **О. Титъ Ковальскій** зъ Спасова выбраный — рѣчь небувала! — посломъ до сойму зъ бôльшихъ посѣлостей округа жовкôвского.

— **Непошанованье рускихъ святъ** — до вѣдомости нашои консисторіи и обохъ нашихъ капелянôвъ войсковыхъ: Въ четверъ, въ день Вознесенія муштрувались майже всѣ новопокликанй резервисты-Русины (а есть ихъ на тысячѣ теперь во Львовѣ) цѣлый день, не тôлько по подвôряхъ касарнь, але и по за мѣстомъ. Нехай бы такъ на „Boże ciało“...

— **Въ имени є. Вел. цѣсаря!** Ц. к. судъ кр. для справъ карныхъ во Львовѣ рѣшивъ на пôдставѣ §§. 489 и 493 п. к. и §. 37 з. прас., що основа статіи, умѣщенои въ ч. 56 „Дѣла“ зъ дня 19 (31) мая 1883 пôдъ написомъ „По выборахъ“ въ уступѣ ôтъ слôвъ „Вже пôдчасъ правыборôвъ“ до слôвъ „правительственнои помочи“ мѣститъ въ собѣ знамена провины зъ §. 300 з. к., що протое есть усправедливлена конфиската сего чиола. Вслѣдъ сего рѣшеня зборонене дальше ширенье сеи статіи, а забраный накладъ мае бути знищеный. Поводы. Въ инкриминованôй статіи авторъ выступае противъ урядовымъ властямъ, що становитъ знамена провины зъ §. 300 з. к. — Львôвъ дня 4 червня 1883. *Лидль.*

— **Въ Сокали** дня 7 (19) червня 1883 о год. 3 по полудни ôтбудеся въ сали раднôй загальный збôръ П. Т. членôвъ сокальскои филіи общ. им. Михаила Качковского, а передъ тымъ о год. 9½ передъ полуднемъ въ сокальскôй гр. кат. церквѣ св. о. Николая ôтслужена буде литургія съ парастасомъ за упокôй бл. п. Мих. Качковского и умершихъ членôвъ нашои филіи, на котру литургію и збôръ пôдписаный выдѣлъ мае честь всѣхъ П. Т. членôвъ сокальскои филіи, якъ и желаючихъ вступити въ еи члены умильно просити. Порядокъ дневный збору буде: 1) Ôткрытье збору и выбôръ предсѣдателя и двохъ секретарѣвъ для збору. 2) Ôтчитанье протокола послѣдного загального збору въ дни 5 лат. червня 1882. 3) Справозданье зъ дѣяльности уступаючого выдѣлу ôтъ послѣдного загального збору. 4) Выбôръ комисіи для розсмотру приходôвъ и розходôвъ канцеляріи ôтъ послѣдного загального збору. 5) Внесеня уступаючого выдѣлу. 6) Выбôръ предсѣдателя и членôвъ филіи на слѣдуючій рôкъ. 7) Внесеня поодинокихъ членôвъ. Выдѣлъ филіи общества имени Мих. Качковского, въ Сокали 4 лат. червня 1883. *Дръ Грицикевичъ*, предсѣдатель; *З. Насальскій*, секретарь.

— **Яку любовь и яке поважанье** мавъ покôйный о. Игнатъ Рожаньскій у нашого народа, середъ котрого живъ и дѣлавъ, докаже слѣдуюче надôслане намъ до умѣщеня письмо калускихъ мѣщанъ, присвячене памяти покôйного. „На могилу пок. о. Игната Рожаньского. Дорогій нашь Отче! Чи видишь Ты, чи чуешь, якъ Твои други жалуютъ и плачутъ надъ Твоею могилою! И чомужь мы плачемъ? Ахъ, мы чувствуемъ, що мы стратили бôльше, якъ найдорожшого брата... Калушь и цѣла Русь утратила въ Тобѣ найлѣпшого Сына, що неустрашимо стававъ въ ихъ оборонѣ, що насъ до купки скликавъ и взывавъ до взаимнои любови и працѣ, щобы мы крѣпились и умѣли боротись за святй права нашй, за нашу честь и славу. — Не стало Тебе, а вороны чорнй вются, крачутъ и тѣшатся зъ Твоеи смерти, бо не буде кому насъ повести на дорогу славы! Друже нашь найлѣпшій, Твое велике серце пукло зъ жалю, видячи, що ôтчина наша такъ мало мае такихъ, якъ Ты, борцѣвъ, що не удалось (при послѣдныхъ выборахъ) всѣмъ такъ якъ Тобѣ честь нашого бѣдного народу спасти. Бѣднй мы, утративши такъ дбалого вожда, бо ктожь насъ дальше до самопôзнаня поведе? Вы, отцѣ духовнй, не цурайтесь нами темнѣйшими братами, приближѣтся къ намъ, якъ сей погибшій отець и братъ нашь, а мы пôйдемъ за Вами и привернемъ славу ôтчины нашои, за котру покôйный душу положивъ. — Спи соколе сномъ праведнымъ, а духъ Твôй най жіє мѣжь нами, — Тебе бо мы нѣколи не забудемъ!

Спôчни же по трудахъ, нашь отче миленькій,
Спôчни нашь Краяне, брате нашь, въ могилѣ
По трудахъ великихъ, тамъ свѣтъ веселенькій,
Тамъ неба тя певно вже надгородили.

Мѣщане Калуша.

— **Зъ пôдъ Долины** доносятъ намъ: Дня 22 цвѣтня с. р. въ недѣлю цвѣтоносну ôтбулося ôткрытье читальнѣ въ селѣ Мѣзуни въ слѣдуючій способъ: По вечѣрни згромадилося около 100 громадянъ, членôвъ читальнѣ, до хаты церковного пѣвця, а около 4 год. вечеромъ по вступнôмъ прехорошôмъ словѣ о. Ивана Шпытка, приступлено до выбору выдѣлу, котрый въ той способъ уконституовався: головою выбрано о. Ивана Шпытка, мѣсцевого завѣдателя; заступникомъ Николая Кобынця; касіеромъ Ивана Выгодованця, будовничого; библіотекаромъ Николая Костева, пѣвця церковного; секретаремъ Ивана Галева. По выборѣ выдѣлу наступили внесеня гдеякихъ членôвъ потôмъ о. Шпытко читавъ въ голосъ гдеякй уступы зъ газетъ, а нарôдъ съ великою цѣкавостею прислухувався. Читальня заснована трудами и заходомъ о. Ивана Шпытка, котрый зближався до народа, промовлявъ до него теплыми словами, якъ правдивый священикъ-учитель, а нарôдъ пôйшовъ за голосомъ свого пастыря, такъ, що самй люде почали просити, щобы якъ найскорше отворити читальню. Дивуе насъ, чому отцѣ-сусѣды не були ласкавй прибути на торжество въ Мѣзуни?

— **П. Стасишинъ**, учитель въ Кутахъ твердитъ въ пересланôмъ намъ „спростованю“, що се нѣкого не обходитъ, о скôлько ôнъ бравъ участь въ выборчôй агитаціи; твердитъ также, що его жандармы въ шинку не арештували. — Намъ оно, правду скажемъ, дѣйстно ôгъ разу трохи дивно було, щобы польского агитатора смѣвъ кто арештувати...

— **Зъ Тернополя** пишутъ намъ, що тамошна молодѣжь гимназіяльна послѣдными часами сильно занедбала плеканье хорального спѣву церковного, такъ що ученики семинаріи педагогичнои еи выпередили. До якои степени упало у молодежи тернопôльскои гимназіи почутье морального обовязку плекати традиційно переказаный еи хоральный спѣвъ церковный, видко зъ того, що ôтъ Великодня не чули мы доси анѣ въ недѣлѣ анѣ свята спѣву гимназіястôвъ на студентскôй службѣ божой... Дуже сумно...

— **П. Мечиславъ Онишкевичъ**, выбраный нелегально въ Рогатынѣ посломъ до сойму, выдавъ бувъ передъ выборами ôтозву до рускихъ селянъ въ нѣбырускôмъ языцѣ, латиньскими буквами. Мѣжь иншимъ хотѣвъ п. Онишкевичъ сказати селянамъ-выборцямъ, що въ соймѣ стоявъ за *полегшеньемъ* ихъ долѣ, а написавъ, що стоявъ за *„polychszeniem“* ихъ долѣ. Нехотячи, сказавъ правду...

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

Въ пропозицію I на Ракôвъ, дек. перегиньского принятй оо.: 1) Петро Войнаровскій, парохъ Ляцкого и деканъ; 2) Алексей Зарицкій, парохъ Заруда, деканъ; 3) Іоанъ Гургула, капелянъ въ Путятинцяхъ. дек. рогатыньского. II. на Дроговыже, дек. роздôльского: 1) Ил. Пачовскій, капел. въ Наваріи; 2) Петро Сеникъ, капел. въ Иванôвцяхъ; 3) Алекс. Багôгъ, завѣдатель въ Устю.

До испыту конкурсового допущенй оо.: 1) Петро Чикалюкъ, сотрудникъ въ Зборѣ; 2) Емилій Левицкій, завѣд. въ Пѣстыни; 2) Георгій Чубатый, сотрудникъ въ Рожновѣ; 4) Іоанъ Гегейчукъ, сотрудникъ въ Турôвцѣ; 5) Леонъ Луцкій, сотрудн. при церквѣ Петра и Павла во Львовѣ; 6) Леонтій Лужницкій, капелянъ въ Пенякахъ; 7) Викторъ Гарухъ капел. въ Грабовôй; 8) Валеріянъ Ганкевичъ въ Бѣлкôвцяхъ; 9) Юстинъ Пôдлѣсецкій въ Маріямполи; 10) Александеръ Даниловичъ, сотрудникъ въ Олеську.

Каноничну институцію получивъ о. Іоанъ Соллогубъ на капелянію Неслухôвъ, дек. буского.

Презенту получили оо.: I) Константинъ Манастырскій на парохію Петликôвцѣ, дек. чортковского; 2) Николай Яновичъ на парохію Кальне, дек. лолочѣвского.

Въ сотрудництво въ Товщовѣ, дек. щирецкого введевый о. Орестъ Коновалець.

ПОСМЕРТНЙ ВѢСТИ.

О. Іоанъ Даниловичъ, приходникъ въ Новосѣлкахъ Загальчиныхъ, унѣвского деканату упокоився въ 60-ôмъ роцѣ житя а 33-ôмъ священьства. Вѣчна ему память!

О. Левъ Туряньскій, приходникъ въ Горошевѣ, деканату кудринецкого, упокоився въ 37-мъ роцѣ житя, а 10-мъ священьства. Вѣчна ему память!

(Надôслане.)

Звертаеся увагу П. Т. Читателѣвъ на нынѣшный инсератъ п. М. Лойовского, властителя Закладу лѣчничого кумысомъ натуральнымъ въ Ярославѣ.

Подяку

щиро-сердечну и глубоку заявляемъ Преосв. Еп. Іоану де Сатурнусъ Ступницкому и Преосв. Еп. Игнатію Лобосу, якъ тоже и всѣмъ Впр. крылошанамъ обохъ капитулъ, именноже Впр. о. Юл. Куйловскому за трогаюче слово надъ домовиною въ церквѣ выголошене, — не менше и Пр. Духовеньству обохъ обрядôвъ за добровôльну участь въ чинѣ похорону нашого дорогого бл. п. ôтця дра Антона Гащица. Складаемъ подяку и Веч. о. Іоану Яблоновскому, професору катихитики и викарію кат., котрый не тôлько що удѣлявъ Покôйнику въ послѣдныхъ хвиляхъ св. Тайны, але и насъ покрѣплявъ пôзнѣйше потѣхою и радою по стратѣ такъ тяжкôй, яко другъ и пріятель жичливый; — такъ само и Преп. Духовеньству, котре сопровело похôдъ похоронный до Дуньковичокъ, а и Преп. о. Іоану Ивасѣвцѣ, души. Малковичъ и Дуньковичъ, за чувствительну проповѣдь надъ гробомъ выголошену. Наконець дякуемо всѣмъ Вп. колегамъ покôйного и П. Т. Публицѣ, котра память Его почтила численнымъ спôвъудѣломъ въ похоронѣ.

Перемышль въ маю 1883.

Родина Покôйника.

ОПОВѢЩЕНЬЕ.

Застôй торговельный, якій показався въ всѣхъ частяхъ Франціи и Швайцаріи зневолює фабрики

ШВАЙЦАРСКОГО ГОДИННИКАРСКОГО ЗВЯЗКУ

ôтдати свои дуже великй запасы

богато низше цѣны выробу,

щобы лишь не мусѣти ôтправляти своихъ знаменитыхъ робôтникôвъ и мочи сповнити свои грошей зъобовязаня. — Число маючихъ выпродатись зигаркôвъ есть обмежене; кто отже за малый грôшь хоче набути дуже добрый годинникъ, зволитъ найскорше удатись до низше поданои адресы. За добрый хôдъ кождого у насъ купленого годинника **гварантуеся на 10 лѣтъ.**

1000 штукъ цилиндрôвъ въ найкрасшôй оправѣ зъ никлевого-срѣбла, гравированй и гильошованй, показуючй минуты и секунды, впередъ 12 зр., — теперь лишь 6 зр.

1000 штукъ кишеневыхъ анкрôвъ, въ оправахъ зъ правдивого никлевого срѣбла, найточнѣйше зрегулѣванй, съ подвôйною ковертою, плоскимъ скломъ и емалованымъ циферблятомъ; незвычайно знаменитый зигарокъ впередъ 24 зр., — теперъ лишь 7·40 зр.

1000 штукъ кишеневыхъ ремонтуарôвъ, натяганй въ горѣ безъ ключика, въ найделикатнѣйшихъ подвôйныхъ окладкахъ зъ золота, найточнѣйше зрегулѣванй, съ незнищимою машинерією зъ никлю, &.&. правдивый родинный зигарокъ, впередъ 24 зр. — теперъ лишъ 10·20 зр.

1000 штукъ анкрôвъ зъ правдивого 13-лутового срѣбла, выпробованого ц. к. урядомъ монетарнымъ на 16 рубинôвъ, крôмъ того найлучшэ зрегулѣванй. Впередъ коштовали 27 зр., теперь 12.40 зр

1000 штукъ кишеневыхъ ремонтуарôвъ, чудовй, зъ правдивого 13-лутового срѣбла, выпробованого ц. к. урядомъ монетарнымъ, съ найлучшою дуже добре зрегулѣваною машинерією зъ никлю, съ показникомъ секундъ, съ плоскимъ шкломъ, и съ правдиво позолочеными обручками, впередъ 30 зр., — теперь лишь 16 зр.

2000 штукъ найделикатнѣйшихъ зигаркôвъ будячихъ съ галасуючимъ апаратомъ, разомъ можна ихъ уживати на бюрку до писаня, въ найлучшôй бронзовôй шкатулѣ, зрегулѣваный на минуты, перше 12 зр., — теперь лишь 4·50 съ пуделкомъ.

Замовленя, хочбы якъ малй, выповняются швидко и совѣстно.

Яко доказъ, що сей анонсъ — **не яке обманьство**, зъобовязуемось, если зигарки не сподобаются, приняти ихъ назадъ, а грошѣ звернути.

Головный складъ: (6—12)

Адреса: **A. FRAISS,**
Rotenthurmstrasse, 39. Wien.

ВЪ СЕЛѢ ЛУЦѢ

коло Устя Зеленого, двѣ милѣ ôтъ желѣзничои стаціи въ Єзуполи

єсть до вынаятя

Добрый грунтъ

складаючійся зъ около 33 моргôвъ поля, ôрного и сѣножати, съ забудованями. Наймае ся ôдъ осени.

О адресѣ властителя можна довѣдатись въ Администраціи „Дѣла“. (1—3)

„ДЫМЪ“,

повѣсть Ив. Тургенева. Цѣна 1 зр. 50 кр., съ пересылкою 1 зр. 70 кр.

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла“ або въ книгарни Ставропигійскôй.

ОБРАЗКИ

на преміи для дѣтей

поручае

К. М. Вознякъ

во Львовѣ ул. Ôрменьска ч. 6.

(на противъ „Народного Дому),“

сотка по **60 кр., 1 зр., 1 зр. 60 кр., 2 зр. 50 кр. и 3 зр.**

(11—?) Такожь

МОЛИТВОСЛОВЫ **для дѣтей** по 15 кр. ш.
„ „ бôльшй 20 кр. ш.
„ „ молодежи 30кр. шт.

Молитвословы для молодежи

оправнй въ полотно съ вытискомъ „Нагорода пильности“ по 35 кр.

Молитвенники народнй

по 20 кр. штука.

При замовленяхъ образкôвъ высше 10 зр. ôтсылаю франко.

Съ почтеніемъ

К. М. Вознякъ.

Першій въ краю черезъ цѣс. кор. Намѣстництво концесіонованый и черезъ Высоку Раду лѣкарску науково справдженый

ЗАКЛАДЪ ЛѢЧНИЧІЙ

КУМЫСОМЪ НАТУРАЛЬНЫМЪ

въ Ярославѣ, въ Галичинѣ

зôставъ вже отвореный для ужитку П. Т. Публичности!

Кумысъ натуральный ôтъ непамятныхъ лѣтъ черезъ Татаръ ажь доси приспособлюванный, выроблюеся пôдъ окомъ обзнакомленого **специялиста-Татарина** такожь зъ чистого кобылячого молока, безъ нѣякихъ домѣшокъ рôжныхъ ингреденцій, — есть отже незрôвнано **скуточнѣйшимъ** ôтъ кумысу штучного.

Кумысъ натуральный буває поручуваный черезъ всѣ выдѣлы медичнй, яко єдино радикальне лѣчниче средство противъ СУХОТЪ ЛЕГКИХЪ; надто лѣчитъ недокровнôсть, безсоннôсть, роздражненя нервовй, выниднѣнье силъ, кашель, хрыпку, очищуе кровь и ôтживляе цѣлый организмъ.

Зô взглядôвъ гигіеничныхъ ôтъ давныхъ лѣтъ звѣстна тая мѣсцевôсть яко прибѣжище передъ хоробами епидемичными.

Въ мѣстѣ есть постоянный театръ аматорскій, читальня, музика, добра реставрація, билярь, лодки, екипажѣ, зимнй купелѣ въ Сянѣ и т. д., надто дешевй и выгôднй мешканя приватнй и **6 лѣкарôвъ ординуючихъ.**

Головный складъ кумысу знаходится въ аптицѣ ВП. Рома въ Ярославѣ.

Сезонъ отвореный **до 15 вересня**. Часъ лѣченя есть 6 тыждневъ. (1—12)

Брошурки, цѣнникъ и всякй поясненя высылаются на жаданье gratis. Поручаеся ласкаво замовлювати експедицію кумысу и мешканя.

М. Лойовскій,

властитель закладу лѣчничого кумысомъ натуральнымъ въ Ярославѣ.

НАЙНОВѢЙШЕ ВЫНАЙДЕНЫЙ АПАРАТЪ до роблення дѣрокъ въ полотнѣ и сукнѣ

выроблює на годину 60 дѣрокъ.

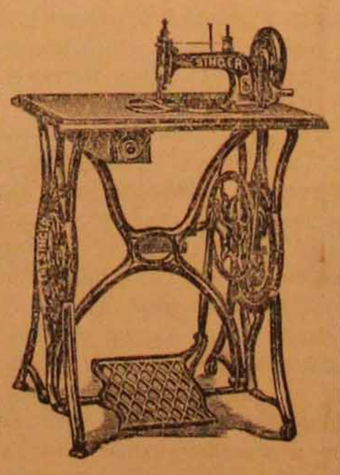

Найновѣйшй и поправленй

МАШИНЫ ДО ШИТЯ

съ гваранціею 5 лѣтъ.

Тыждневй раты 1 зр.,

або пôсля умовы.

Кôлька сотъ где инде купленыхъ машинъ пересылае рôкъ-рôчно до мене П. Т. Публика для замѣны на машины практичнй и поправнй.

Шумнй анонсы заграничныхъ фирмъ и множество агентôвъ, котрй крутятся по краю, зводятъ **неосторожныхъ** тандитными машинами пôдъ назвою „Оригинальнй“, хоть така машина зôпсуесь — нѣмъ еѣ еще й оплатится (ратами), шие тяжко и **шкодитъ здоровлю.** (3—52)

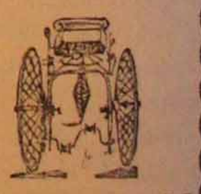

СКОРОХОДЫ

(Велоципеды)

для хлопцѣвъ 5-ти до 15-ти лѣтъ.

Скороходы сй суть съ трема колесами, цѣлй желѣзнй, дуже тревалй, хорошй и густовнй; можь ихъ уживати и въ комнатѣ и на дворѣ — и суть дуже корнстнй для выроблення силъ физичныхъ у молодѣжи.

Цѣна зр. 14, 16, 18.

При высылцѣ 50 кр. за опакованье.

Замѣну и всяку направу машинъ до шитя всѣхъ системôвъ, човенця, части складовй, голки, оливу до машинъ поручае

Іосифъ Иваницкій

механикъ и специялистъ во Львовѣ, въ готелю Жоржа.

ПОХÔДЪ СОБЕСКОГО

пôдъ Вѣдень р. 1683.

Написавъ Стефанъ Качала.

Цѣна 20 кр.

Дôстати можна въ администраціи Дѣла.

Литографіи бл. п. Володимира Барвѣньского мы вже розôслали тымъ, що до сего часу ихъ собѣ були замовили. По причинѣ, що пересылка почтова насъ о много бôльше коштуе, якъ мы надѣялись, змѣняемо цѣну якъ слѣдуе: 1 примѣрникъ безъ пересылки 50 кр., съ пересылкою нефранкованою 62 кр., съ пересылкою франкованою 88 кр. — Просимо о вчаснй замовленя, бо обстальовано лишь невеликій накладъ литографій.

Выдавець и редакторъ Антôнъ Горбачевскій.

Зъ друкарнѣ Тов. им Шевченка пôдъ зар. К. Беднарского.